

Therese Guovelin: Tal på första maj 2023

Datum
1 maj 2023

Plats
Eskilstuna

1 Mötesdeltagare!

Nya och gamla kamrater!

5 Idag är det första maj, arbetarrörelsens högtidsdag!

Så fint det är att se er alla

Så högtidligt det är med eldröda fanor som fladdra i vårvinden

10

Så högt pulsen slår när kampropen skalla!

Jalla jalla! Heltid åt alla!

15 Och idag, samlas arbetarrörelsen över hela landet,

ja till och med i hela världen

i vår gemensamma kamp

20

Och finner styrka och värme i varandra

I en tid som kan kännas mörk

25 Där vi vant oss vid att dåliga nyheter står som spön i backen.

Om detta vill jag tala med er idag

Om problemen med otrygghet och splittring

30

Om hotet mot barnfamiljer och pensionärer

Om oroligheterna i vår omvärld

35

Men jag vill ännu hellre tala om lösningarna, och framtiden

Och hur vi, vi som är här på Fristadstorget för att fira första maj, tillsammans kan vända den utvecklingen!

40

***

Kamrater,

45

Det är spännande att vara i Eskilstuna,

Ni har en imponerande industrihistoria,

Ni har verkligen mycket att vara stolta över!

50

Och ni har också många nya arbetsplatser – företag etablerar sig här.

I Eskilstuna finns det jobb

55

Det inger framtidstro!

Men, jobben ska ha bra villkor också.

På Fazer träffade jag Hewar som är klubbordförande för Livsmedlemmarna

60

Där har han och facket sen länge kontroll över schemalaggingen

– så att skiften ska funka för äldre och småbarnsföräldrar, och för unga som behöver extra timmar.

65

Där på Hewars arbetsplats har man en känsla av att vara en familj. Man hjälps åt.

Att facket är med och bestämmer om viktiga saker som schema gör att det blir

rättvist.

Bra villkor har också facket, IF-Metall, sett till att det är på Alfa Laval, där jag häromveckan träffade maskinoperatören Jennifer.

75

Jennifer är 24 år och fick jobb på Alfa Laval innan hon ens tagit studenten från industriprogrammet.

80

På hennes arbetsplats är det inte ovanligt att man stannar kvar och jobbar hela sitt arbetsliv, det beror på att anställda får chansen att utvecklas och hela tiden lära sig mer. Man står inte stilla. Där har facket varit med och sett till att anställda har möjlighet att gå vidare - inom företaget.

85

Den fackliga kampen för bättre villkor på arbetsplatserna runt om i Eskilstuna ger resultat. Den är meningsfull. Den ger hopp om framtiden.

Men i Eskilstuna finns det också andra kamper

där vägen fram känns väldigt lång och motig.

90

Det handlar om arbetslöshet och kriminalitet

Det handlar om utanförskap och segregation.

95

Och det handlar om arbetsgivare som skiter i sin personal.

Jag blev så förbannad när jag hörde talas om H&Ms hyvlingar.

100

Ett skräckexempel är det som hänt handelsmedlemmen Elin Berg, som just nu är föräldraledig från en av H&M butikerna här i Eskilstuna.

När hon kommer tillbaka efter föräldraledigheten har hennes anställning "hyvlats" från 30 timmar i veckan till 5 timmar i veckan!

105

Hennes trygga anställning finns inte kvar och hon kommer inte ha en lön att leva på!

Hyvlingarna ska bort från svensk arbetsmarknad.

110

Därför gör vi från LO allt vi kan för att stödja Handels i den här frågan.

Jag är säker på här framför mig just nu finns anställda vid H&M, Fazer, Coop, hemtjänsten och Alfa Laval,

115

och såklart många fackligt aktiva från andra branscher

I Eskilstuna och i hela regionen har generationer av arbetare kämpat för ett drägligt liv.

120

Idag ska vi minnas och fira segrarna från förr,

Men vi måste också titta framåt.

125

Och ni vet precis som jag, att det finns mycket kvar att kämpa för.

Idag vill jag tala med er om:

Situationen för vanligt folk,

130

Om läget i omvärlden,

Och om vad som krävs för att bygga en bättre framtid

135

Men först vill jag tala med er om maten.

Ekonomi, kris, pengarna räcker inte

Kamrater,

140

Jag är orolig för utvecklingen.

På sistone har det känts tungt

145

Någonting viktigt har förändrats

Just här och nu: pengarna räcker inte till maten.

150 Alla som har haft med barn att göra,
Vet att det ibland kan vara kämpigt att få i dom det som serveras.
Men år 2023 upplever många föräldrar ett helt annat problem vid
155 middagsbordet
Maten räcker inte längre till.
Föräldrar över hela Sverige kan inte mätta sina barn.
160 Det märks i skolmatsalarna,
där man på sistone fått öka på i kastrullerna från 75 till 90 kilo pasta
165 för att kunna mätta små kurrande magar
Hungern märks också i Svenska kyrkan och hos Stadsmissionen,
som möter människor som inte har tillräckligt med mat
170 som skäms för att be om hjälp
Som tycker att dom borde klara sig själva
175 En hjälpsökande grupp är just arbetande föräldrar
Som har jobb men ändå behöver få pasta, limpor och korv.
En annan grupp är pensionärer
180 Som hela livet försörjt sig själva
Men som nu måste dryga ut skafferiet med gåvor
185 Ja vi känner alla någon

Som har svårt att få ihop det.

190 Någon i vår trappuppgång.

Någon i vår bekantskapskrets, någon släkting eller arbetskamrat.

I verklighetens Sverige har vi fattiga arbetare.

195

Som har jobb eller pension

Men som ändå inte kan försörja sig.

200 Pengarna räcker inte till maten.

Den enda som äter och äter är inflationen

Som äter upp pengarnas värde.

205

Inflationen gör att vi förlorar makten över att planera måltider, inköp och hushållsekonomi,

210 Att pensionärer och småbarnsföräldrar får leva i ovisshet hur pengar och mat ska räcka veckan, eller månaden ut.

Vardagsvaror som smör, grönsaker och ägg har blivit så dyra.

Och lördagsgodis till barnen har nästan blivit en lyxvara.

215

Köpkraften rinner ur oss, och särskilt hårt drabbar det dem som redan har lite

Det rapporteras att var femte familj använder sparpengar för att köpa mat.

220 För dessa familjer handlar det inte om att välja bort dyra varor

eller ställa in resan till semesterorten på påsklovet.

225 Nej, det handlar om att ta från sparkontot för att kunna köpa pålägg till barnens frukostmackor.

Det handlar om att spendera pengar som skulle gått till resor, renovering, eller som buffert – och lägga dom pengarna på mat

230

Det handlar om att gå med utslitna vinterskor en säsong till.

Vi från LO har larmat sen tidigt förra året.

235 LO-ekonomerna har räknat ut att en vanlig tvåbarnsfamilj i Eskilstuna går tusentals kronor back i månaden. 1

Och så ser det ut för vanligt folk i hela vårt land.

240 Kostnaderna har blivit enorma.

Med den kalkylen så kan vem som helst förstå, att läget är ohållbart.

Det krävs större insatser.

245

Men, i stället ser vi en sovande högerregering.

Som inte lyckas sänka bränslekostnader eller ta bort amorteringskrav.

250 Och när dom fick ändan ur vagnen gällande el-stödet,

så blev resultatet orättvist och hemligstämplat.

Vi har en lamslagen högerregering som inte verkar ta situationen på allvar

255

- eller förstår dom inte hur allvarligt läget är?

Förstår dom inte allvaret i att människor inte har råd med mat?

260 Min uppmaning till Kristersson och hans gäng, är Gör. Något. NU!

Därför kräver vi från LO att:

Barnbidraget höjs med 450 kronor och att avgiften till förskola och fritids sänks.

I snitt skulle det innebära 2000 kronor mer i plånboken för en tvåbarnsfamilj med lite yngre barn.

270 Våra förslag ger familjer en rimlig chans att fylla kylskåpet så det räcker månaden ut.

LO kräver också att man avskaffar amorteringskravet, nu när räntorna höjs så enormt.

275

Vi från LO kräver också att regeringen g-ö-r något åt smygflationen som våra livsmedelsjättar sysslar med.

280 Vi vill se en rejäl utvärdering av matoligopolets konsekvenser! – för dom prissänkningar vi såg för några veckor sen var endast en liten rea.

Ica, Coop och Axfoods makt måste brytas upp!

Vänner,

285

Samtidigt som rika får behålla bidrag och låga skatter

Tvingar regeringen vården och skolan till ett ekonomiskt stålbad.

290 Det är en kortsiktig politik som kostar samhället alldeles för mycket!

Därför kräver vi: stopp för nedskärningar i vård, skola och omsorg!

Regeringen måste skjuta till pengar så välfärden håller ihop!

295

Sen vill jag säga, i dessa rätt tuffa tider,

ni som hjälper andra med välgörenhet och annat, ni är hjältar i det här läget.

300 Men den hjälte vi verkligen behöver är ett samhälle som inte tillåter kostnadskrisen att fortsätta!

***

305

Vänner,

Låt oss vända blicken ut mot omvärlden för ett ögonblick.

310 Inflationen och kostnadsökningarna är från början sprungen ur Rysslands
invasionskrig i Ukraina.

Inte så långt härifrån har ordet kris en blodigare och allvarligare mening

315 I Mariupoul, Butja och Cherson- vet vi att brott mot mänskligheten har
begåtts.

genom media har även vi fått se ögonblicksbilder av massmord och bombernas
förödelse

320

Samtidigt, får vi se klipp i nyheterna där vuxna lugnt lotsar småbarnen till
skyddsrummet när det är dags för vila.

325 I ett stort rum utan fönster, med glada väggmålningar och små sängar kan
barnen vila även om bomblarmet går.

Skräcken hos de vuxna är lätt att föreställa sig.

Så beundransvärt det är att dom kan hålla lugnet inför barnen

330

När kriget rasar ovan jord.

Ukrainarna gör varje dag det modigaste människor kan göra i en krissituation,

335 dom står upp för varandra.

Nu har mer än 100 000 ukrainare dödat i kriget.

Och det ser ut att fortsätta.

340

Och därför ska vi självklart fortsätta att stå upp för dom i deras kamp mot
Putins vansinneskrig.

345 Rysslands bomber får inte vinna!
Ryssland – ut ur Ukraina!

Men, det är inte bara i Ukraina som människor kämpar för sina liv.

350 Jag tänker på mullornas förtryck i Iran.

Protesterna är de största och mest ihållande mot regimen på 50 år.

Kvinna, liv, frihet – det är ord som skakar regimen,
355 som i rädsla för folkets rättmätiga krav på mänskliga rättigheter och demokrati,
svarat med mord, våld och tusentals fängslade.

LO fördömer våldet och dödandet.

360 Vi stödjer självklart den feministiska revolutionen i landet, och kräver att
fängslade demonstranter omedelbart frigges.

Vi står upp för iranska kvinnor och flickors rätt till ett liv utan förtryck

365 Och vi stödjer också, aktivt, dom fackliga krafter som finns

Som stått längst fram i kampen för mänskliga rättigheter i landet

370 Kampen för demokrati och fackliga fri- och rättigheter pågår också i

Hongkong,

Belarus,

375 Myanmar,

I Angola,

380 Zimbabwe

och i många andra länder

385 Vi vet att facklig kamp kan välta förtryckarsystem,

det vet vi av historisk erfarenhet,

Fackliga rättigheter är mänskliga rättigheter!

390

***

Kamrater,

395 Demokrati och rättigheter måste inte bara vinnas, de måste också försvaras.

Vi har sett att demokratin är i fara,

I Ungern och Polen hör vi ständigt hur konservativa politiker vill begränsa
400 kvinnors och HBTQ-personers rättigheter.

I Brasilien och USA accepterar inte Bolsonaro- och Trumpanhängare
valresultatet.

405 Och i Israel vill högerextrema förstöra den liberala demokratin genom att ta
politisk makt över domstolarna

Men även i Sverige har vi sett att demokratin är i fara.

410 Det handlar om lögnen från politiker

Det handlar om minskat valdeltagande

415 Det handlar om att människor tappar förtroendet för vårt demokratiska system.

Och det handlar om att i Sverige, så betraktas faktiskt vissa människor som icke-
önskvärda.

420 När SDs marionettregering kröp fram under stenen som kallas Tidö-slott, så
presenterade dom en politik som visade just detta med stor tydlighet:

Då fick vi höra talas om införande av visitationszoner,

425 inre utlänningskontroller,

och om så kallad återvandringspolitik.

430 Vi fick höra talas om att försvåra för familjer att återförenas och att stänga dörren för kvotflyktingar.

Vi fick också höra talas om att dra tillbaka permanenta uppehållstillstånd.

435 Det är 300 000 människor som rotat sig, som byggt sina liv i vårt gemensamma land.

Det handlar alltså om flickan som går i samma klass som ditt barnbarn.

440 Det handlar om den hjälpsamma kollegan som jobbar tillsammans med din sambo. Det handlar om människor som du och jag känner.

Det kanske till och med handlar om några av er som står här idag.

445 Er vill regeringen och SD kunna kasta ut.

SDs marionettregering bygger hela sin politik på misstänksamhet och rädsla

– och det är farligt, det splittrar.

450 Det får människor att tveka om sitt värde och sin rätt.

Det får andra människor att stärkas i sitt förakt och sina fördomar.

455 Det får människor att tro att det är tillåtet att spotta på den som tigger.

Rasismen drabbar alla i vårt land med utländska rötter.

Och många av dom är arbetare.

Närmare 350 000 av LO-förbundens medlemmar är födda utomlands.

Och många fler än så, har sina rötter utanför Sverige.

465 De är nu misstänkliggjorda av regeringen.

Och visst ligger det i händelsernas riktning.

470 Att kollegan från Syrien eller Irak inte vågar säga emot när något inte står rätt till på arbetsplatsen

Vilket såklart får konsekvenser för oss alla!

Därför är det här är så viktigt:

475

Vi kommer aldrig tillåta någon – politiker eller arbetsgivare – splittra oss.

För som Palme sa: det får inte finnas vi och dom, det finns bara vi!

480 Vi är arbetare.

Vi har barnen i skolan

Vi har våra gamla i äldreomsorgen

485

Vi arbetar i industrier och i kollektivtrafik

Inom vården och skolan

490 Vi har många bakgrunder.

Och vår motståndare finns aldrig i våra egna led.

Eller hur!?

495

Vi står för lösningarna, vi har en plan.

Kamrater,

500

Vi från LO har en långsiktig plan för framtiden.

Där vi har jobb till alla.

505 Där vanligt folk känner framtidstro

Där vi har utplånat gängkriminaliteten.

Vi ser med stor oro, risk för ökad arbetslöshet,

510

När Tidöklantarna skär ner på utbildningar och arbetsförmedling.

I ett läge där vi har brist på utbildad personal i hela samhället!

515 Det är inte klokt!

Istället krävs:

Jättestora investeringar i yrkesutbildningar

520

Där studiestöd ger möjlighet till vanligt folk, att mitt i livet sadla om och plugga till ett bristyrke.

Istället krävs stora industrietableringar, som skapar arbetstillfällen i hela
525 samhället

Stora investeringar är också jätteviktiga för att vi ska klara klimatkrisen.

530

Jag och resten av världen är väldigt imponerade av återbruksgallerian Re-tuna som ni har här i stan. Det är en fantastisk idé som skapar hållbarhet i praktiken!

Precis sådana initiativ gör också skillnad för jobben

Tidöregeringen drar istället ner på insatserna för klimatet.

535

Sverige gått från ett föregångsland till sist i ledet.

Det skadar klimatet, och det skadar Sverige som industri och exportland.

540

Det är inte den plan för framtiden som vårt land behöver.

Vänner,

545

Vi också har en långsiktig plan för ungdomarna.

Ni kanske, precis som jag, känner någon ung person som ser mörkt på tillvaron.

550

Det rapporteras att mer än vad tredje kille mellan 18 och 30 känner att livet är meningslöst.

Det beror delvis på krig, bostadsbrist och inflation.

555

Men kanske ännu mer på att unga människor inte längre känner förtroende för att dom som bestämmer, ska göra rätt.

Var tredje kille tycker att livet känns meningslöst.

Det här kräver handlingskraft.

560

Det kräver politik och makthavare som satsar på unga,

Det kräver en framtidsplan som ger unga människor anledning att tro på ett bättre, tryggare och hållbart samhälle.

565

Det kräver också att vi får en skola som lägger pengarna på personal och utrustning

Inte som riskkapital och på väffelstugor.

570

Ungdomar ska självklart känna att livet är meningsfullt.

Det är vårt gemensamma ansvar!

575

Kamrater.

Vi har också en plan mot gängkriminaliteten.

580 Som drabbat nästan hela vårt land.

Och här i Eskilstuna, är ni hårt drabbade.

Jag blev bestört när jag hörde talas om ännu en skjutning för nån vecka sen.

585

Våldet är fruktansvärt skrämmande.

Det är helt oacceptabelt. Och det finns bara en väg ut ur detta.

590 Det krävs både förstärkt polis och kriminalvård, och insatser i skola och förskola.

Det krävs både stränga straff för de som förstör vårt samhälle, och upprustning av bostadsområden så alla får en bra och trygg hemmamiljö.

595

Socialdemokraterna här i Eskilstuna gör just detta.

Det tycker jag är bra!

600 Kamrater,

Vi i arbetarrörelsen har lösningarna. Borgarna tycker vi låter självgoda. Jag skulle säga att vi, med rätta, har självförtroende.

605 Vi vet hur man gör för att vända en kris, och bygga ett bättre samhälle.

Ni som är här vet redan vad jag talar om.

610 Ni känner tyvärr också till vad jag menar när jag säger att den nuvarande regeringen inte verkar ha någon plan för framtiden.

Det är hög tid att Tidöklantarna lyssnar på oss,

Vi vet hur man gör.

615

Vi har gjort det många gånger förut.

Vi kan göra det igen

620

Kamrater,

Jag har talat om de svårigheter vi upplever med inflation och otrygghet.

625 Mörkret kan kännas kompakt. Men allt går inte helt åt skogen.

Vi har börjat se resultatet av avtalsrörelsen.

Det var svårt att få med arbetsgivarna på våra krav.

630

Men vi fick en rejäl höjning.

7,4 procent över två år och en låglönesatsning.

635 Det är den högsta löneökningstakten på över två decennier.

Sammantaget så har facken förhandlat upp lönerna för alla, men extra mycket för dom som tjänar minst.

640 Alla ska ha råd att köpa mat och betala räkningar.

Men det räcker inte - regeringen måste ta sitt ansvar – och förbättra för vanligt folk:

645 med höjda barnbidrag, pausat amorteringskrav, och avskaffad karensdag.

Vi, från LO, kommer alltid sätta vanligt folk i första rummet

Vi har en plan för framtiden,

650

Och i den ingår större rättvisa för arbetare.

Det är lönt att kämpa vidare!

Kamrater! Mötesdeltagare!

Idag på första maj så blickar vi framåt

660 Vi i arbetarrörelsen har lösningarna på vår tids stora problem.

Lyssna bara på Hewar som är klubbordförande på Fazer och som varje dag ser till att kollegorna har schysta villkor,

665 Eller lyssna på 24 åriga Jennifer som är aktiv i IF-metall, och som brinner för att rätt industri-utbildningar ska finnas tillgängliga för unga i Eskilstuna,

så dom också kan få jobb och pengar och känna att framtiden ser ljus ut

670 Det finns många fler som Hewar och Jennifer. Och många av er har samlats här idag,

Aktiva i fackförbunden, PRO, SSU, i Socialdemokraterna eller ABF.

675 I en tid som kan kännas mörk

Så jobbar vi på för en ljusare morgondag för vanligt folk,

i Sverige och i världen.

680

Vi är redo för att ta oss an svårigheter som vi möter här och nu, och i framtiden,

Vi har en plan!

685 Vi är arbetare!

Vi står tillsammans!

Tack för att ni lyssnat!

690

Taggar

2020-tal, 2023, Facklig kamp, Första maj, Kvinna

695 **URI**
<https://www.svenskatal.se/tale/therese-guovelin-tal-pa-forsta-maj-2023>

700

705

710

715

720

725

730